

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrto leto 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrto leto 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljavatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiriostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvloži frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnemu načitu se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v upravljenje je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenje pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Gosp. Rubelli pl. Sturmfest.

V politični upravi na Kranjskem se je minoli teden izvršilo imenovanje, ki je napravilo tako mej občinstvom kakor tudi mej uradništvi skrajno neugoden utis in ki nam jasno svedoči, kako ne-zanesljivo je vedno zatrjevanje ministarskega predsednika, da se bo ogibal vsaki krivici in respektiral načelo narodne rav-nopravnosti.

Okrajnim glavarjem na Kranjskem je bil namreč imenovan neki gospod Jakob Rubelli plem. Sturmfest, ki je doslej služboval v ministrstvu za notranje zadeve, mož, o katerem se ve samo to, da pozna razmere na Kranjskem tako malo, kakor razmene na Kitajskem, in da o slovenskem jeziku nima ne najmanjšega pojma. Bržas je ta gospod Jakob Rubelli plem. Sturmfest sin dobrih starišev in kot tak sme v Avstriji vedno upati na dobro karijero.

S tem imenovanjem se je storilo očitno in prav veliko zló v deželi službujočim uradnikom politične uprave. In to ni prvo zló te vrste, ki jih je zadelo. Primerilo se je že večkrat, da so bili vzlic svoji marljivosti in spremnosti preterirani, in da se je vrinil kak uradnik od drugod. V tem slučaju je bil, kakor se poroča, gospod Jakob Rubelli pl. Sturmfest imenovan proti volji deželnega predsednika barona Heina, imenoval ga je ministrski predsednik, bodisi da hitreje naprej pride, bodisi da ga v ministrstvu ni mogel rabiti in si je mislil, da je za Kranjsko vse dobro, ali bodisi da ima mladi gospod kake druge zvezze, ki so mu prišle na korist v tem slučaju.

Imenovanje gospoda Jakoba pl. Sturmesta izpričuje novič, kako pri politični upravi malo izdasti marljivost in delavnost, in da se hoče politična karijera ohraniti za vsako ceno kot domena raznih aristokratov.

Če je imenovanje plemenitega gospoda Jakoba Sturmesta na jedni strani kričeca krivica, ki se je storil tistim uradnikom iz dežele, ki so na vrsti, da bi avanzirali, je na drugi strani naravnost provokacija pre-bivalstva te dežele.

Plemeniti Jakob Rubelli - Sturmfest,

nadobuden potomec neke tirolske rodbine, ne zna, kakor smo že rekli, nobene besede slovenski in ne pozna čisto nič kranjskih razmer. Ministrski predsednik ga je poslal na Kranjsko prav tako, kakor se pošiljajo pruski lajtanti tja med zamorce v Kamerunu. Kako naj gospod pl. Sturmfest, če pride v Radovljico ali kam drugam opravlja svojo službo, nam je nedoumno. Vsi okraji, ne izvzemši kočevskega, so namreč slovenski s prebivalstvom se mora slovenski, občevati in slovenski uradovati in v takem okraju naj vodi politično upravo, ki tako globoko sega v vse javno in zasebno življenje prebivalstva mož, ki ne razume jezika prebivalstva, in kateremu se o potrebah prebivalstva še ne sanja. Posledica tega bo, da bo trpeila služba, in da bo prebivalstvo trpele škodo. In vse to, ker je mlad in bržas v ministrstvu neporaben uradnik moral dobiti službo, v kateri mora primerno dostojo živeti.

Gospod Jakob Rubelli pl. Sturmfest je sedaj peti tirolski aristokrat, katerega je usoda zanesla na Kranjsko. Gospoda grof Schaffgotsch in grof Kinigl sta se vsaj do dobrega naučila slovenski, in torej ni pritožbe proti njima. Gosp. baron Giovannelli ne zna slovenski. Ko je bil imenovan, smo se sicer močno čudili, da se sprejme v jezikovnem oziru nekvalificiran uradnik, vendar nismu protestovali, uvažajoč, da bo imel baron Giovannelli še dosti časa učiti se slovenskega jezika, predno zadobi količaj važnejšo mesto. Pri gospodu pl. Sturmfestu je pa drugače. Ta pride kar kot okrajni glavar v deželo, kateri ne pozna, njemo se hoče poveriti važno službo, samostojno vodstvo okrajnega glavarstva, dasi še jezika ne zna, ki je vendar neizogibno potreben.

Značilno je, da je ravno ministrski predsednik Körber na tako provokatoričen način kršil že davno od vlade sprejeti in neštevilnokrat slovensno pripoznani princip, da mora vsak uradnik na Kranjskem biti slovenskega jezika popolnoma zmožen. Tisti Körber, ki povsod beriča za spravo in obeta zlate gradove, tisti Körber, ki se kar cedi same lojalnosti in pravicoljubnosti, in ki v svojih gostobesed-

nih enunciacijah ne more dovelj zatrjevati, da bo spoštoval načelo ravnopravnosti, pošlje v našo slovensko deželo, v kateri je znanje slovenskega jezika vsakemu uradniku tako potrebno, kakor vid ali sluh, javnega funkcionarja, ki jezika prebivalstva ni zmožen.

Mi se seveda temu koraku ministrskega predsednika Körberja nič ne čudimo, ker že davno vemo, da karakterizuje vso njegovo politiko tista starovrstniška neodkritost, ki je glavni vzrok državne mizerije. Že pri znanih celjskih imenovanjih smo spoznali to njegovo lastnost in sedaj zopet. Če pa misli dr. pl. Körber, da bo s to modrostjo kaj dlje časa izhajal, potem se jako moti.

**V Ljubljani, 2. oktobra
K položaju.**

Neki „vpliven aktiven politik“ pripoveda v „Politik“, naj se osnuje parlamentarno ministrstvo. Že v času Badenija se je mislilo, da se sestavi kabinet desničnih strank. Tudi Thunov kabinet bi se bil moral spremeniti v parlamentarnem smislu. Ministra Thun in Kaizl pa sta se temu upirala, ker nista imela trdnega zaupanja v delavnost večine. Grof Clary je gledal rekonstrukcije svojega kabimenta obravnaval z dr. pl. Bilinskim, baronom Dipaulijem in dr. Fortom. Obravnave pa so se radi odpora Čehov razbile. Tudi spočetka Koeberjeve dobe so se vršila taka pogajanja. Dr. pl. Koeber pa je napravil napako, da je sklical parlament, še predno je dospela spravna akcija s svojimi konferencami do tega, da bi se bila bavila s češkim notranjim uradnim jezikom. Ta napaka je povzročila razpad desnice in danes odločno parlamentarna vlada desnice ni več možna. Toda izključeno ni, da poskusijo Koeber v bodočem parlamentu svoj kabinet rekonstruirati v strogo parlamentarnem smislu, tako da boda zastopani desnicna in levica. Ako namerava Koeber to storiti, potem mora, predno sklicati parlament, odrediti novo nemško-češko spravno akcijo glede jezikovnega vprašanja. Od izida te akcije je odvisen uspeh bodočega parlamenta.

Shodi v Trutnovem.

Trutnovo je imelo v nedeljo kar troje političnih shodov. Zborovali so socialni demokrati, nemški naprednjaki in nemški radikalci. Bati se je bilo izgredov, kajti nasprotja med temi strankami so jako velika, a zgodilo se ni nič. Socialni demokrati so govorili za občno, tajno in direktno volilno pravico ter kakor vedno napadali vse stranke. Nemški naprednjaki so sklenili troje resolucij: prva zahteva zakonito dočiščenje nemščine državnim jezikom, narodno omemitev in narodno delitev vse uprave na Češkem; druga obžaluje, da so Nemci v Avstriji razcepljeni na več strank ter zavračajo napade radikalcev na stranko nemških naprednjakov; tretja pa izreka državnim in deželnim poslancem stranke zaupanje in zahvalo. Nemški radikalci pa so sprejeli štiri resolucije: prva zahteva, da se določi nemščina državnim jezikom, druga, da se doda državnim temeljnem zakonom še zakon, da se Avstrija zveže z Nemčijo, tretja, da se naj sklene z Nemčijo carinska in trgovinska zveza, četrta pa, da mora župan Rauch, ker je hotel shod onemogočiti z direktno brzovkavo na kabinetno pisarno, odložiti svoje dostojanstvo. Nemški naprednjaki in radikalci se borijo sedaj za prvenstvo na Češkem, in tajiti ni, da se število radikalcev jako množi.

Vojna na Kitajskem.

Kitajski cesar je pisal nemškemu cesarju pismo, v katerem obsoja umor poslanika Kettelerja, sporoča, da je bil morder kaznovan in roti nemškega cesarja, naj z ozirom na skupne interese dovoli, da se mirovna pogajanja začno kmalu. Isto je pisal japonskemu cesarju. Hkrati se poroča iz Šanghaja, da je izšel cesarski ukaz, ki naznana, da so krivi ustaje boksarjev princi Huangtaj, Heun, in Tpo-Hing. Vsi bodo izgubili svoje dostojanstvo. Princ Tuan izgubi vsa svoja dostojanstvena mesta, vse službe in vso plačjo. Tudi vojvoda Cai-Lan in podpredsednik censorata Yingmio bodeta kaznovana. Veliki tajnik predsednika justičnega ministrstva, Haošuhiao pa bo grajan. Ali bodo te kazni nemško vlado in druge vlasti zadovoljile, ni znano. Večinoma se dvomi, da bi se t

LISTEK.

Zlo delo.

Ruski spisal Anton Čehov.

(Konec.)

Stražnik se je za trenotek ustavil, da priže svojo pipi tobaka. Trudil se je užgati užgalice za tujčevim hrptom. Luč prve užgalice se je zasvetila ter je obsejala na desni kos drevoreda, belo gomilo z angeljem in temen križ; luč druge žveplenke je kakor blisk zaplamela, razsvetlila samo na levi del omrežja neke grobne ograje ter je v vetru ugasnila: tretja užgalica je razsvetlila pot na desni in levi; bilo je videti natančnejše belo gomilo z angeljem, temen križ in omrežje, katero je obdajalo otroški grob.

„Pokojni spavajo, spavajo, naši bratje in sestre!“ je mrmlal tujec, globoko vdihuje. „Bogatini in ubožci, učeni in nemuni, dobri in hudobni, vsi spé. Sedaj so vši jednak. In spali bodo do sodnjega dne. Bog jim daj nebesa in večni mir!“

„Sedaj hodimo okrog, a pride čas, ko bodo tudi mi tu ležali,“ je reklo stražnik.

„Tako, tako. Vsi, vši bomo tu počivali. Ne živi še človek, kateri ne bo umrl.

Oho-ho-h! Zlobna so naša dejanja, greh naše misli! Greh! Greh! Moja duša je prekleta v večnosti, nenasitljiva, moje telo prenapolnjeno grešnega hrepenenja. Razljutil sem Boga, in ni mi rešitve niti na tem, niti na onem svetu. Zašel sem v greh kakor črv, ki se zaleže v zemljo.“

„Tako, in umreti moramo vse.“

„Da, da, umreti.“

„Romarji lažje umrejo kakor kdo izmed nas...“ je dejal stražnik. „Romarji pa so različni. Nekateri so dobri ter opravljajo bogoljubna dela, drugi so hudobni, hodijo ponoc po pokopališčih ter se veseli s hudiči... Dá, tako je! Včasih tudi pride kateri, te zgrabi za vrat in te davi; še predno si se zavel, kaj se godi, steboj je zbežala tvoja duša.“

„Čemu govorиш take budalosti?“

„Samo tako... Ah, tu so vrata. Glej, tu so. Odpri, dragi moj!“

Stražnik je tipaje odprl vrata, prikel romarja za rokav, ga peljal vun ter dejal:

„Tu je konec pokopališča. Le hodi vedno po poljih, in po poljih do cesarske ceste. Toda tu blizu je jarek, glej, da ne padaš notri... Na cesarski cesti kreni na desno, in tako prideš do mlinov...“

„Oho-ho-h...“ je zastopal po krat-

kem molku potnik. „Sedaj pa mislim, da mi sploh ni treba hoditi v Mitrijevske mline. Čemu pa naj bi prav za prav šel tja? Rajše ostarem tu pri tebi, gospod.“

„Zakaj hočeš tu pri meni ostati?“

„Oh, tako, prijetnejše je pri tebi biti.“

„Kakor je videti, ljubiš veselle burke, potnik!“

„Gotovo jih ljubim!“ je odgovoril romar s hripavim krohotom. „Oh, ti moj dragi, dobri! Ali se bodeš pač večkrat in dolgo spominjal romarja?“

„Zakaj naj bi se te spominjal?“

„Ker sem te varal... Li meniš, da sem res romar? Jaz nisem romar.“

„Kdo pa si torej?“

„Mrivec sem... Baš sedaj sem vstal iz groba... Ali se spominjaš ključavnica Gubareva, kateri se je na pustni večer obesil? Jaz sem oni Gubarev...“

„Že zopet lažes.“

Stražnik ni verjel tujcu, toda čutil je vendar, kako mu obliva ledena zona vse telo ter mu lega na vse ude huda bojazen; z mrzlično roko je tipal po kljuki vrat.

„Čakaj, kaj hočeš?“ je izpregovoril tujec ter zgrabil stražnika za roko. „E e-e h, mani me hočeš samega tu pustiti, kaj misliš, kdo pa sem?“

„Spusti me!“ je vpil stražnik ter skušal osvoboditi tujčevih rok.

„Sto-o-j! Zapovedujem ti, da stoj... Ne odtegaj se proč, ti pes! Ako ljubiš svoje življenje, stoj, molči, kolikor dolgo ti zapovedujem... Samo krvi ne maram prelivati, sicer bi bil že davno mrtev, ti tepec, ti, stoj!“

Stražniku sta se tresli koleni. Od strahu je zamišal, tresel se je po vsem životu ter se naslonil na steno pokopališča. Hotel je vpiti, klicati na pomoč, toda bil je uverjen, da ne bode segel njegov glas do človeških bivališč. Poleg njega je stal tujec ter ga je držal za roko... Tri minute so prošle v smrtni tišini...

„Jeden je bolan, drugi spi in tretji spreminja romarje,“ je mrmlal tujec. „Lepi stražniki to; človek bi jih lahko tožil! Nu, ljubček moj, tatovi so bili vedno pametnejši nego stražniki! Tiho, tiho, ne gani se!...“

Minilo je pet do deset minut v globokem molku. Mahoma pa je prinesel veter tjakaj prodriajoč žvižg.

„No, sedaj lahko greš,“ je dejal tujec ter spustil stražnika. „Pojdi ter hvali Boga za svoje življenje...“

kazni resnično izvršile. Tuan bo plačal pač neko svoto kot globo, a dobi jo — saj je oče bodočega cesarja! — kmalu potrojeno nazaj. Grof Waldersee je dospel v Tientsin, da prevzame nadpoveljništvo. Obenem pa se poroča, da sta dobila ruski general Le- nevič in američanski general Chaffee od svojih vlad povelje, da pošljeta vsak svojo armado s Kitajskem. A tudi drugi vojaški oddelki hočejo baje priznati Walderseeja nadpoveljnikom samo v bitkah in pri vojnih operacijah, sicer pa ne. Sploh vlada velikanska zmešjava tako na Kitajskem dvoru kakor med velevlastmi, ter je ne-možno napraviti si pravo sliko o sedanjem stanju na Kitajskem.

Dopisi.

Iz Postojine, 30. septembra. (Otvoritev cesarja Franc Jožefa I. ljudske šole v Postojini. — Misijon.) Zaman smo pričakovali, da pod znano šifro uradni list poroča o tej slavnosti. No, ker bo dne 1. oktobra poteklo 14 dni, odkar se je tu otvoritev vršila, stvari ne more škoditi, če poročamo v Vašem cenjenem listu o tem, dasi je imela slavnost tudi cerkveno stran. Ob 9. uri zjutraj darovala se je slovenska maša, pri kateri so pod spremnimi rokami g. nadzornika Tume orglje veličastno pele, ter je pomnoženi mešani zbor z izbornim petjem pod vodstvom novega kapelnika, Kubište, izdatno poveličal cerkveno slavnost. G. okrajni glavar z drugimi gg. uradniki, g. župan Dekleva s trškimi odborniki in krajni šolski svet udeležili so se poleg številnih tržanov slavnosti. Postojinska godba je svirala več komadov na predvečer slavnosti, katero je spremljala vrla naša požarna bramba, ki je tudi na dan otvoritve z zastavo na čelu sodelovala. Po končani maši defilirala je šolska mladina in se ustavila pred lepim, s cesarskimi in slovenskimi zastavami okišenim, novim šolskim poslopjem, ob česar levi strani so na okusno z zelenjem okrašenem podstavku namestili s cesarskimi in trobojnimi zastavami obdani kip cesarja. Po končanem cerkvenem obredu — blagoslovilju šolskega poslopja, — nagovoril je g. dekan zbrano občinstvo z verskega stališča, češ, zemlja je vsa prokleta, a zdaj, ko sem na steno obesil sv. razpelo, je ta hiša božja, nekateri so se tega govora prestrašili radi trditve, da je zemlja prokleta, na kateri stoji šolsko poslopje, a sledilo je temu govoru več drugih, in deca ter stariši otresli so se po lagoma strahu. Drugi govoril je g. okrajni glavar kot predsednik ces. kr. okrajnemu šolskemu svetu, naglašal, da je občinskemu starešinstvu v čast, da je zgradil krasno palačo, v kateri se mora vzgajati šolska mladina na način, da bode zvesto vdana cesarju ter državljanke dolžnosti vestno izpolnjevala, učiteljem na srce polagal vzgojiti mladino, da bode delala čast svojim učiteljem itd. Gosp. začasni vodja, Fettich-Frankheim je osobito starišem na srce polagal, da pridno otroke pošljajo v šolo ter se pogosto oglašé pri učiteljih, da izvedo s kakšnim uspehom se učenci šolajo, da se

Sedaj je tudi tujec zažvižgal ter bežal na prost; slišati je bilo, kako je tipaje po gomilah iskal poti. Stražnik je imel še vedno občutek, da se godi v bližini nekaj zlega; od strahu se je tresel ter bežal s zaprtimi očmi nazaj v veliki drevored. Tu je slišal korake in nekdo ga je vprašal s piskajočim glasom: „Ali si ti, Timofej? In kje je Mika?“

Ko je pribegnil stražnik do konca velikega drevoreda, je opazil v temi malo luč. Čim bliže je prihajal luč, tem bolj je občutil, da se je tu zgodilo kako zlo.

„Zdi se mi, da prihaja luč iz cerkve,“ si je mislil. „Kako je prišla tjakaj? Reši nas in usmili se nas, kraljica! Dà, tam-kaj je!“

Minuto je stal stražnik pred ubitim cerkvenim oknom tih ter buljil uničen na oltar... Plamenček malega koščeka voščene sveče, katero so pozabili tatovi ugasniti, je plapoleče v vetru utripal ter metal rudeče, bežeče sence na razmetano mašno opravo, na prevrnjen kovčeg, na mnogo umazanih stopinj, katere je bilo videti okoli oltarja in žrtvenika...

Prešlo je še nekaj minut v smrtni tišini, potem je raznašal po pokopališču veter nejednake zvoke budečega zvona.

pomore tudi s te strani k zaželenemu napredku. Šolsko mladino je govorik z vzenesenimi besedami vzpodbujoval k marljivemu učenju, ubogljivosti in hvaležnosti do oblastev in dobrotnikov, kateri so jim z žrtvami zgradili krasno, zdravo in moderno opremljeno učilnico. G. župan Dekleva zahvaljeval se je deželnemu odboru za naklonjeno podporo, istotako dobrotnikom ter prosil gosp glavarja, da sporoči na najvišje mesto preudano zahvalo, da se sme šola imenovati po presvetlem cesarju. G. nadzornik Tuma je vspodbujal učiteljstvo k marljivemu delovanju, deco k vescnemu, neumornemu učenju, zahvalil je vse, kateri so k zgradbi prelepe poslopja pripomogli končajoč s trikratnim vsklikom: „Slava!“ presvitlemu cesarju, prvemu zaščitniku moderne Šole. Temu pozivu so se odzvali vsi navzočni in šolska mladina z navdušenim „Slava!“ a godba je zasvirala cesarsko pesem, katero je veselim srcem mladina krepko zapela, občinstvo pa jo je razoglavo polušalo. Prijatelji šolske mladine pogostili so mladež na „ravbarkomandi“, kjer se je oživila prelepa zabava, otrokom v veselje in mnogobrojnemu občinstvu v zadovoljstvo. V mraku je bilo vse poslopje magično razsvetljeno. Žal, da moramo neposredno s tem veselim poročilom zdjediniti ono v nepotrebnem misijonu, kateri se je po 40letnem prestanku vprizoril 29. dne t. m. Popoludne je — ko je prej g. dekan pred oltarjem tožil, da so se ovčice v tako malem številu k misijonu zbrale, in izrekel nadalje številnejše udeležbe v nadaljnjih dnevih (čujte, 8 dni vršilo se bode to omehčvanje omahljivih katoličanov) — zavzel prižnico neki franciškan, ki je s teškimi barvami slikal sodni dan, da so se verniki kar groze tresli. Ta razgrajč je kričal kolikor so mu zdrava pluča dopustila, pričanal z neotesanimi besedami k spovedi, kjer dobijo ob sv. misijonu tudi največji grešniki odvezo, da bo torej mogel stati na sodni dan tudi razbojnik na desni strani, v vrsti z nedolžno tercijalko in z gospodi, od Boga poslanimi, kar je mož opetovanju zatrjeval. Neka rahločutna gospa pritarnala je po tej „pridigi“ vsa prestrašena domov in maledovala: Vsa naša hiša bo izgubljena, spovedala se budem pri tem, pravijo najhujšem „jezuitu“, katerega upitja sem se toliko prestrašila, da se mi strahu noge šibe. Ob osmih zvečer pa na koleni zgrudivši molimo, da nam Bog grehe odpusti! — Kdo bo odgovarjal, če se prigodi nesreča, da kaka poslušalka pri takem priduševanju zblazni, ali škof Jeglič, ki nam takega kričača semkaj pošlje, ali ta sam, kateremu bi svetovali, da naj gre na gmajno nad živino kričat, ne pa nad ubogimi tukajšnjimi kristjani. Sčuval je že prvi dan, češ, rekel bodo nekaterniki, kaj nam bode tudi o rečeh govoril, katero sami poznamo, a mi — duhovniki — vemo več, kakor vsi taki pospodge, učili smo se veliko več kakor oni! V lemenatski univerzi, kali?! A še jedno, komaj smo otvorili zaželeno šolo, že so nam jo s posredovanjem teh božjih odposlancev za ves čas misijona zatvorili! A so že možaki v Postojini, kateri so vložili pritožbo zoper to nečuveno naredbo. Če ste že poslani, razpor mej zakonskimi gospodarji in posli delati, ne vtikajte se vsaj v šolske zadave ter nam ne kvarite našega najljubšega na svetu naše nedolžne dece.

Iz Gorij, 29. septembra. Na temelju § 19. tisk. zak. zahtevam, da objavite na dopis „iz Gorij“ v št. 219 „Slov. Naroda“ slediči popravek: 1. Ni res, da že 20 let, kar sem župan, ni bilo nobenega računa, res pa je da sem za vsako leto položil račun, za leto 1899 pa v seji obč. odbora dne 20. januvarja 1900, o čemur se gospod dopisnik lahko prepriča pri meni v obč. pisarni, kjer so na razpolago računi zadnjih 20 let. 2. Ni res, da bi bila občina najela posojilo 4000 kron brez kakega sklepa občinskega odbora, res pa je, da je občinski odbor v seji dne 3. aprila 1893 v načrtnosti gospoda c. kr. okr. glavarja Radovliškega dovolil posojilo 4000 gold. za zidanje novih šol v Zasipu in Dobravi; to posojilo odobril je deželni odbor z odlokom z dne 19. avgusta 1894 št. 5306, vzelo se je pa dovoljenega posojila le 2500 gold. od kranjske hranilnice. Z odličnim spoštovanjem Jakob Žumer.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. oktobra.

— Jugoslovanska socialno-demokratična stranka poseže samostojno v državnozborske volitve, in je že določila svoje kandidate. V peti kuriji in ob jednem v skupini gorenjskih in notranjskih mest in trgov bo kandidoval urednik „Rdečega praporja“ g. Etbin Kristan, v Ljubljani pa bo kandidoval krojaški mojster gosp. Ivan Železnikar. Namen teh kandidatur pač ne more biti drug, kakor da se štejejo glasovi, s katerimi razpolaga socialno-demokratična stranka, zakaj na zmago stranka pač ne more računati. Posledica teh kandidatur bo samo ta, da se bodo glasovi ceplili, in to zna v splošnem volilnem razredu ravno toliko pomagati, da bo zmagal — dr. Krek. Če bo socialnim demokratom kaj kobilistilo, da pomorejo do zmage onemu Kreku, ki ga njihovo osrednje glasilo imenuje „grauslicher Hetzpfaffe“, in ki je največ kriv, da je bila razbita železničarska organizacija, to prepričamo njihovi prevdarnosti.

— Zaupni shod v Celju. Piše se nam: Željno pričakovani zaupni shod se je vršil dne 1. t. m. pri dokaj dobr vdeležbi. V ozračju je visela neka negotovost, in duhovnikom se je bralo raz obraze, da pričakujejo več ko navadno posvetovanje. Predsednikom je bil izvoljen dr. Sernek. Takoj potem se je začela gonja za mandat V. kurije. Nič ni pomagalo, da so prišli na shod kazat svojo avtoriteto tudi generali z višnjevimi ovtariki. Z nekako evangeljsko miroljubnostjo je hotel celjski opat dokazati, da moramo zopet voliti dekana Žičkarja, tudi slovenebistriški kanonik ni oponiral, kajti preveč je bilo prišlo zavednih rodoljubov iz vseh krajev in slojev, katerih jednoglasna parola je bila: Sedaj je prišel dan, da pridobimo našemu zaslужnemu narodnemu pionirju Dragotinu Hribarju častno zadoščenje za krvico in blatenja pred tremi leti, ko so „oznajnevalci miru in sprave“ fanatično lajali vanj: „Pritepenec! Kranjska kuga!“ itd. Ko je predlagal tukajšnji odlični obrtnik za kandidata V. kurije Dragotina Hribarja, zadonelo je po dvorani mogočno odobranje. To Vam je bil „tuš“ na krog fanatičarjev, ki pa sicer niso imeli na pozive, kaj imajo proti osebi Hribarjevi, poguma kaj odgovarjati. Pač pa so se ga menili na drug način znebiti. Dočim je predlagal neki kaplan, naj se „podeli“ Hribarju mandat V. kurije v — srednještajerskih okrajih, kjer so pred tremi leti pomagali mariborski Slovenci izvoliti nemškega posl. Kurza, opozarjal je konjiški dekan Voh na posebno vrsto krščanske potprežljivosti: „Pustimo mandate bivšim poslancem ter rajši počakajmo, da kateri — umrje“. Pa kaj, ko so bili naši vrli možje ta dan gluhi za vse evangeljske lekcije, temveč so le klicali: „Peto kurijo nam pustite delavcem in obrtnikom, saj imate kmetske občine!“ Po jasno hudi debati pride kandidatura V. kurije na glasovanje. Dasi je bilo prisotnih 22 duhovnikov, dobil je Žičkar le 21 glasov, dočim je bila ogromna večina za Hribarja. Ker se je kanonik Gregorec odpovedal kandidaturi, sklenilo se je skoraj jednoglasno kandidirati v ptujsko-ljutomerskih kmetskih občinah dekanu Žičkarja, pač najboljši dokaz, da je bilo našim možem za slogan, le slepo voditi se niso pustili. Dosedanji kmetski-zastopnik celjsko-brežiških okrajev, vitez H. Berks se je zopet postavil za kandidata v tem okraju, dočim se je postavil kandidatom za mestno skupino Celje-Brežice z velikanskim navdušenjem dr. Ivan Dečko. Razun Hribarja — ki ni bil prisoten — so se vsi izjavili sprejeti kandidature. Pri znani odkritosti gotovih krogov je seveda mogoče, da bodo v Mariboru proti narodni disciplini si kuhalni v četrtek — posebno kašo.

— Vencajz — obsojen. Zadnjo soboto se je vršila pred okrajno sodnijo v Žužemberku zanimiva kazenska obravnava. Na zatožni klopi je sedel podpredsednik II. katoliškega shoda, bivši državni poslanec in bodoči kandidat za državni zbor, vpokojeni c. kr. deželnosodni svetnik Ivan Vencajz. Tožen je bil radi častikraje. Tožili so ga kranjski notarji, katere je bil katoliški vzornik Ivan Vencajz na katoliškem shodu v Žužemberku surovo grdi in posaval. Obtoženec je po navadi kmetskih fantov vse od kraja tajil, toda priče so pod prisego potrdile Vencajzova psovanja, na kar je bil poštenjak Vencajz spoznan krimi-

in zaradi častikraje obsojen na globo 100 kron oziroma 10 dni zapora.

— Najnovejši klerikalni agitator je znani oča Zdešar. Nekemu volilcu, ki stanevale v njegovih hiši, je kategorično zaukazal: „Tu podpišite, da boste Kreka volili — drugače ne boste volilne pravice imeli“. Dotični volilec se seveda tej naivni grožnji ni udal in se očetu Zdešaru le — smeje.

— Dobro mu jo je zasolil. „Učiteljski Tovariš“ poroča: Fanatični župnik iz bližnje ljubljanske okolice pravi svojemu sosedu župniku: „Ti, vplivaj na tamošnjega učitelja, da bo pustil „Slovenski Narod“, s tem se boš prikupil škofu“. Sosed župnik, ki se ne mara prepričati z domačim učiteljem, mu odgovori: „Čudim se Ti, da prideš s tako zahtevno pred me; star si že; kedaj se boš že vendar spamerjal! Ali misliš, da sem neumen, da bi se po nepotrebni izčimilo med mano in učiteljem sovraščvo, kakoršno vlastna danes v Št. Vidu nad Ljubljano? Meni je ljubši mir, kakor preprič“ Čast takemu miroljubnemu duhovniku.

— Jour-fixe slovenskega umetniškega društva bo jutri, v sredo zvečer ob 1/2. uru v društveni sobi „Narodnega doma“ (na levo). Odbor vabi vladivo vse p. n. člene goste, ki so zahajali že lani k tem društvenim zabavam. — Pred jour-fixom ima odbor sejo.

— O I. slovenski umetniški razstavi sta prinesla oceni današnja „Laibacher Zeitung“ in hrvatsko „Svjetlo“ (št. 39).

— V Ljubljano na umetniško razstavo! „Delavsko podporno društvo“ v Trstu je najelo poseben vlak, ki se odpelje iz Trsta v nedeljo, dne 7. oktobra ob 5 1/2. uru zjutraj. Poseben vlak se ustavi na vseh postajah. Nudijo se torej vse ugodnosti, bodisi glede cene, bodisi glede časa. — Dosedaj so se oglašila sledeča društva: „Slava“ pri sv. Mariji Magdaleni, „Zvezda“ sv. Ivan, „Bralno društvo“ sv. Ivan, „Bralno društvo“ Lonjer, „Podporno društvo“ Trst, „Podporno in bralno društvo“ Trst, „Slovenska čitalnica“ Trst, „Sokol“ Trst, „Kolo“ Trst, odposlanstvo iz Marezig. Društva v Trstu in okolici odpošljajo svoje zastopnike.

— Russkij Kružok. Redni pouk v nadaljevalnem kurzu se je včeraj pričel. K prihodnji uri v četrtek, dne 4. t. m. naj pridejo tudi vsi tisti, ki so se zglašili za začetni kurz, da se s predsednikom-učiteljem dr. Jenkom dogovorijo glede dnevnov, ki bi bili večini najbolj pripravni za učenje.

— Redni občni zbor slov. akad. ferijalnega društva „Sava“ za upravno leto 1899/1900 se je vršil dne 26. sept. t. l. v „Narodnem domu“. Konstatujoč sklepčnost je otvoril br. predsednik ing. J. Krsnik ob 6. uru zvečer zborovanje. Iz sklepčnega poročila odborovega posnamemo, da se je „Sava“ jela v letošnjih počitnicah prav živahno razvijati. Držeč se točke pravil je jela prirejati veselice. Sodelovala je pri veselicu slovenskih akademikov v Lukovici, priredila v Idriji jako povoljno uspelo veselico, koje čisti prebitek se je odposlal podp. društвoma za slov. visokošolce v Gradcu in na Dunaju. Dne 15. septembra je priredila „Sava“ zabavni večer v Kranju meščanstvu na čast in je odposlala čisti prebitek 40 kron zakladu za Prešernov spomenik. Dne 26. septembra pa je priredila vseskozi vrlo uspeli zabavni večer v steklenem salonu „Nar. dom“ v Ljubljani. Društvenih shodov je imelo društvo tri in jeden izredni občni zbor, pri katerem je bil imenovan častni članom velezaslužni kranjski župan gosp. Karol Šavnik. Zastopana je bila „Sava“ pri slavnosti Krakovske univerze po dveh članih, pri abiturijentski slavnosti v Zagrebu, Slomškovi slavnosti na Ponikvah, pri izletu „Sokola“ v Vipavo, ter korporativno z 22 člani pri Prešernovi slavnosti v Kranju. Iz poročila blagajnikovega je imelo društvo pretečeno leto 296 K 94 v. dohodkov, in 268 K 7 v. stroškov, torej prebitka 28 K 87 v., ako prištejemo prebitek glavnice, ima društvo 135 K 37 v. premoženja. Bratu predsedniku in odboru se da s pogledom na njihovo hvalevredno delovanje absolutorij zahvalo in pohvalo. Novi odbor se je sestavil sledeče: Predsednik ing. Janko Krsnik, podpredsednik in upravitelj za Gorenjsko phil. Niko Omrza, tajnik phil. Fran Kobal, blagajnik med. Bela Češark, odbornik za Ljubljano iur. Žiga Vodušek, upravitelj za Notranjsko iur. Fran Žužek, za Dolenjsko iur. Milan

Valentinčič. Preglednikom teh. Rudolf Schweitzer in inr. Janko Žirovnik. Predsednikom častnega soda avskultant dr. Novak, cand. prof. Reisner in med. Gabrijel Hočvar.

— Iz Borovnice se nam poroča dne 30. septembra. Dne 25. septembra t. l. pripeljal se je na svojem biciklu zvečer ob 8. uri iz Ljubljane tukajšnji črevljarski mojster Fr. Kovačič, po domače Peskar, in le nekaj korakov od svoje hiše zaletel se je v temi v neki na poti stojec in s kladami in vrhači naložen voz s tako silo, da je onemogel obležal na mestu in so ga morali prenesti domov. Poškodoval se je v spodnjem delu trebuha. Drugi dan prepeljali so ga s težavo v ljubljansko bolnico in pri operaciji se je skazalo, da ima črevo pretrgano. Danes došla je iz Ljubljane žalostna vest, da je Peskar vsled črevesne poškodbe umrl. Tukaj se je raznesla po vsej občini žalostna novica in vse, od prvega do zadnjega, obžaljuje prečno smrt moža v najlepši dobi, kajti bil je poštenu duša skozi in skozi, od vseh spoštovan in ljubljen, vedno živahen in vesel družabnik. Bil je član bralnega, gasilnega in kolesarskega društva, občinski odbornik in jako skrben rodbinski oče. Zapustil je brez vse pomoči svoja popolnoma onemogla roditelja, za katere je kot veden in hvaležen sin kaj lepo skrbel, ženo v otročji postelji z 2 dini starim sinčkom in osmero nepreskrbljenih otrok. Uboga obitelj, pomilovanja si vredna!

— Krasnega planinskega orla je dne 30. septembra na neki brakadi na Slivnici pri Cerknici ustrelil g. Alojzij Premrov iz Martinjaka, in sicer s šibrami. Orel meri z razprostrtnimi perutnicami 221 cm in tehta 6 kilogramov.

— Nesreča na lovnu. Dodatno k naši včerajšnji notici o ponesrečenju gozdnega oskrbnika Rotha se nam poroča: G. Roth je bil v družbi z gozdnim adjunktom Möhwaldom in gozdnim pomočnikom Einhirnom na Pokluki na lovnu. Einhirn je hodil pred Rothom. Prišedši do neke strmine je Einhirn sedel na tla, da bi tako laglje zdrknil niz dol. Mej tem, ko je zdrknil, sta se sprožili obe cevi njegove puške, nabiti s šibrami in strela sta zadela Rotha, ki je stal le nekaj korakov za Einhirnom, in sicer v stegnoter nesrečnemu oskrbniku nogo popolnoma razmesarila. Oskrbnik Roth je čez pol drugo uro vsled izkrvavenja umrl. Roth je zapustil vdovo in troje otročičkov.

— Umrli je danes zjutraj gosp. notar Ivan Kačič v Šoštanju. Bil je vrl rodu, ljub in cel poštenjak. Naj v miru počiva!

— Slovencem v Gradcu priporočamo toplo ugledno in jako dobro kavarno „Wien“, Rechbauerstrasse 12. Ta kavarna je že več let shajališče slovenskega dijstva. Tam se dobri mnogo slovenskih, slovanskih in drugih političnih listov, modernih revij, kakor tudi zabavnih in poučnih listov. Postrežba je vedno solidna in točna.

— Cesar v Gorici. Goriški listi prineso gotovo vse tiste zanimivosti o mlini patriotski slavnosti, iz katerih se spozna njih značaj in pa tudi smer državne politike na Primorskem. Za zdaj bodi omenjeno, da je kardinal Missia dal na svoji palači napraviti samolaški transparent. Mož je pač hotel prav jasno pokazati, kako spoštuje večino prebivalstva svoje škofije. O cesarjevem sprejemu se poroča, da na korsu ni bilo nič občinstva, vsi trotoirji in sprehajališča na korzu so bila prazna. Rezervisti, ki so bili sklicani iz slovenskih občin, so imeli črno-rumene zname, občinske deputacije pa belo-rudeče in črno žolte zastave. O slovenskih zastavah se ničesar ne čuje.

— V dobrodelne namene, za siromake in dobrodelne zavode v Gorici je cesar daroval 7800 kron.

— Aretovanje v Trstu. Kazenski zavornik in glavni urednik neodvisnega socialnodemokratičnega lista „Avanti“ v Trstu, g. Rikard Camber, je bil včeraj, ko se je po opravkih mudil na sodišču, iz doslej neznanih nagibov aretovan.

— Ljubljanska meščanska godba. Povodom cesarjevega imendana priredila ljubljansko gasilno društvo jutri, 3. t. m., mirozov po mestu in nastopi pri tej prilikri prvikrat ljubljanska meščanska godba. Sprevd se vrši po naslednjem redu: Odhod točno ob 7. uri zvečer od starega gimnaziskoga poslopja po Poljanskih ulicah, Št. Peterski most, Komenskega-Sodnih ulicah - Dunajsko-Marije Terezije Bleiweisovo cesto

do poslopja c. kr. deželne vlade. Naprej po Rimski cesti čez Št. Jakobski most-Stari trg do knezoškojske palače. Od tukaj čez Frančiškanski most po Frančiškanskih ulicah, Dunajsko cesto k stanovanju deželnega glavarja pri dežel. gledališču in od tukaj po Knafovih in Šelenburgovih ulicah k Kongresni trgu, po gospodskih ulicah k gospodu županu. Nazaj po Wolfovih ulicah v staro gimnazisko poslopje. Pri gospodu deželnemu predsedniku, pri knezošku, pri gospodu deželnem glavarju in pri gospodu županu se sprevod ustavi in svira godba podoknice. Ker sedanje stanje godbene blagajne ne pripušča sedaj nabaviti primernih in dostojnih uniform, in tudi nedostaje časa, nastopi godba v civilni obleki pa s primerno čepico. Godba ne nastopi polnostilno 31 mož, marveč le 25 mož, ker 6 mož še ni došlo od dotočnih vojaških godb.

Odbor.

— **Odbor slovenskega zidarskega tesarskega društva naznanja**, da se vrši na 16. septembra določeni izvanredni občni zbor v nedeljo 14. t. m. popoldan ob 3. uri v društvenih prostorih pri „Avstrijskem carju“. Društveniki, blagovolite se polnostilno istega udeležiti, ker se bode razpravljalo o prenarebni društvenih pravil.

— **Konj splašil** se je včeraj popoludne mesaru Iv. Sirku na Poljanski cesti št. 60 na travniku blizu „zelenega hriba“ in je dirjal v mesto. Na mitnici je padlo jedno kolo z osi, in konj je v diru vlekel voz po Karlovski cesti in po sv. Florijana ulicah. Iz Rožnih ulic je prignal posestnik Peter Tonček iz Sibe vasi dve vpreženi kravi, kateri je konj podrl na tla in se zapletel tako v vprego, da so morali isto porezati, da so rešili konja in krave. Konj je bil precej poškodovan in tudi krave.

— **Nepreviden kolesar.** Včeraj popoludne je na Poljanski cesti kolesar L. Č., posestnikov sin v Stepanji vasi, s kolesom podrl na tla 9 let staro Angelo Sirkovo in jo povozil. Deklica je bila na obrazu poškodovana.

— **Dve svetilki** so odnesli ponočnjaki z zgradbe Franca Jožefa mostu. Mogoče je tudi, da jih je kdo ukradel.

— **Mestna posredovalnica za delo in službe.** Od 22. do 28. septembra je dela iskalo 12 moških delavcev in 46 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 4 moškim delavcem in 63 ženskim delavkam. 122 delavcem je bilo 72 odprtih mest nakazanih in v 49 slučajih se je delo vpredjelo, in sicer pri 10 moških delavcih in 39 ženskih delavkah. Od 4. januvarja do 28. septembra je došlo 2486 prošenj za delo in 2304 deloponudeb. 3935 delavcem je bilo 2516 odprtih mest nakazanih in v 1486 slučajih se je delo vpredjelo. Delo ali službe dobe takoj: 1 vrtnar, 1 mizar, 2 trgovska hlapca, 3 konjski hlapci, 2 natakarici na račun, 2 navadni natakarici, 2 sobarici, 2 gospodinji, 6 gostilniških kuharic, 4 fine kuharice, 5 navadnih kuharic, 12 deklic za vsako delo, 5 deklic k otrokom, 3 kuhinjske deklice, 4 dekle za kmetska dela, 10 deklic za tovarno tukaj, 1 trgovska vajenka. Vajenci za trgovine in obrte.

— **Meteorologični mesečni pregled.** Minoli mesec kimovec bil je prav topel in zelo suh. — Opazovanja na topomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 11⁹, ob dveh popoldne 21³, ob devetih zvečer 15⁵, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 16², za 1⁴ nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó 7389 6 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 36 mm nad normalom. Mokrih dnij bilo je 7, padavina znaša 346 mm. — Med vetrovi je prevladoval jugozahodni.

— **Lišč suverenov.** Papež nosi na levih roki lep prstan z velikim safirom; ruski car nosi pri sebi dragoceno uro, ki je vredna 4000 rubljev; španska kraljica ljubi prstane in jih menja šestkrat na dan. Vseh skupaj ima 274. Angleška kraljica je nosila rada nakit okrog vratu in ima enega iz zlata in biserov, ki tehta skoro dva kilograma. Nizozemska kraljica Viljemina nosi samo v ušesih dvoje dragocenih uhanov. Nemški cesar nosi vedno malo zapestnico. Belgijski kralj Leopold ima celo zbirkino dragocenih ur. Turški sultan pa nosi srajco iz samih zlatih in srebrnih nitij.

— **Nazaslišan zločin.** Iz Petrograda poročajo, da je 7. septembra ponoči skočil na transbalkanski železniški progi vojaški vlak s tira, 20 wagonov se je razbilo, ubi-

tih je bilo 11, ranjenih pa več vojakov. Nesreča se je zgodila, ker je nekdo pobral iz tira vijke.

— **Kaznovan zagovornik.** Pred sodiščem v S. Antonio de Jezus v Bahiji (Brazilija) je zagovornik dr. Anton José de Moraes zagovarjal nekega obtoženca radi kraja, napada z orožjem, poskušenega umora in še radi nekih prestopkov. Zagovor je bil krasen. Dr. Moraes je končal svoj govor: „Tako sem prepričan o nedolžnosti tega človeka, da sem pripravljen takoj umreti, ako je najmanje kriv!“ Pri tem se je zagovornik tako razgrel, da ga je udarila kap in je obležal na mestu mrtev. Seveda so bili porotniki sedaj prepričani, da je obtoženec kriv ter so ga obsodili.

— **3000 ovac uničili.** Iz Sharpsdale, majhnega mesta blizu Mount Blanco v južni Coloradi, poročajo, da so vsled prepričanja med živinskimi pastirji radi pašnikov in vodnjakov zadnji teden živinorejci zapodili 3000 ovac v globoko brezno. Ovčarji se niso mogli braniti, ker niso imeli orožja.

Književnost.

— „Mladinska knjižnica“. Število dobrih mladinskih spisov v naši književnosti je v klub njenemu prelepemu razcvitu se precej piclo. Da se temu občutnemu nedostatku nekoliko odpomore, odločila se je „Zveza avstrijskih jugoslovenskih društev v Ljubljani“ izdajati mladinsko knjižnico z namenom, da priznano dobre spise čimbolj razširi med slovensko mladino. Pravico založbe in izdaje prvega zvezka, ki obsegata dve poviši Ivana Brinarja „Medvedjlov“, in „Čukova gostja“, odkupil je od „Zaveze“ založništvo L. Schwentnerja v Ljubljani ter ga v kratkem izdala v kolikor mogoče lični, okusni oblike. Imenovana dva mladinska spisa je nagradilo „Češko-slovansko društvo v Pragi“, gotovo znamenje, da sta res vredna, da čim prej in v čim večjem številu prideta v roke naši po dobrem, zabavnem berilu hrepeneči mladini. Založništvo zatoj uljudno vabi na obilno naročevanje ter opozarja na „Mladinsko knjižnico“ posebno roditelje, učitelje in druge vzgojevalec mladine. Pa tudi nobena ljudsko-šolska knjižnica na Slovenskem naj ne bi opustila naročiti po več izvodov, da jih pri posebnih prilikah razdeli med šolsko mladež.

Telefonska in brzjavna poročila.

— **Gorica** 2. oktobra. Politično tolovajstvo Gregorčičevega klerikalizma je doživel včeraj silen poraz. Ker se klerikalci spomladi ni bil posrečil nasok na ljudsko posojilnico, ovadili so iz gole maščevalnosti načelnika dra. Tumc zaradi dozdevne falsifikacije zapisnika ravnateljske seje. Naš vrli državni pravnik substitut Jeglič je seveda z navdušenjem tožil svojega bivšega kolega zaradi pregreška po § 89. zadružnega zakona ter izprosil celo od ministrstva pravni pouk in pomoč. Glavni priči obtožbe bila sta dr. Franko in profesor Kos. A vse ni nič pomagalo. Na včerajšnji razpravi bil je dr. Tuma potem, ko je visel nad njim pet mesecev Damoklejev meč klerikalne obtožbe, sijajno oproščen. Tako pri nas klerikalci praktično izvajajo nauk o krščanski ljubezni. Natančnejše poročilo sledi.

— **Dunaj** 2. oktobra. V ministrstvu zunanjih zadev so se danes zopet začele skupne ministrske konference. Teh se udeležujejo Goluchowski, Kallay, Körber, Szell, Böhmbawerk, Lukacs, Call, Hegedüs, Wittek, šef gen. štaba fcm. Beck in kot zastopnik vojnega ministra fml. Schönbichl.

— **Dunaj** 2. oktobra. Načelnik nemške klerikalne stranke dr. Kathrein je sklical vplivnejše člane tega kluba na posvetovanje na Dunaj.

— **Rim** 2. oktobra. „Tribuna“ prijavlja interview s Crispijem Ta je rekel, da je dan 17. maja 1903, kateri dan poteče trozvezja, največje važnosti za bodočnost Italije, zlasti ker je notranji položaj Avstrije sila kritičen in ker bo treba obnoviti trgovinske pogodbe.

— **Praga** 2. oktobra. Stranka čeških narodnih delavcev je imela včeraj za-

upni shod, katerega se je vdeležilo 132 delegatov. Sklenilo se je postaviti svoje kandidate za V. kurijo. Stranka pričakuje, da bodo vse druge stranke pripozne, da gredo mandati V. kurije delavcem. V drugih kurijah bodo delavci glasovali za kandidate, ki stoje na češkem narodnem in državno-pravnem stališču.

— **Bolcan** 2. oktobra. Dr. Kathrein se je mudil te dni v Tridentu, kjer se je posvetoval z italijanskimi avtonomisti. Dipaulijeva zopetna izvolitev je zagotovljena. Poljedelski minister Giovanelli je bil pri Dipauliju v Kalternu in je odpotoval v Trident, da obišče škofa Vassilija.

— **Berolin** 2. oktobra. Poročilo pariškega „Matina“, da se je mej Nemčijo, Rusijo in Francijo doseglo sporazumljene glede postopanja na Kitajskem, se proglaša oficijozno kot izmišljeno.

— **London** 2. oktobra. Po poročilih, ki so došla do polnoči, je bilo v parlament izvoljenih 111 unionistov in 21 opozicionalcev.

— **London** 2. oktobra. Vsi listi soglašajo v sodbi, da je postal položaj Nemčije na Kitajskem vsled postopanja Rusije in zdrženih držav skrajno kritičen.

— **Novi Jork** 2. oktobra. Iz Tientsina se poroča, da je zapovednik ameriške armade na Kitajskem že dobil naročilo, naj ameriška vojska zapusti Pekin. Tam ostanejo samo jeden pešpolk, jedna eskadrona konjenikov in jedna baterija, toda le v varstvo tam bivajočih Američanov. Vsa ostala armada pojde v Nanking. Rusi puste, kakor je odredil general Lenevič, v varstvo russkih državljanov 2000 mož v Pekinu.

Narodno gospodarstvo.

— **Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.** Bilanca za mesec september 1900. Aktiva: Gotovina v blagajni 15.213 K 74 vin. Naloženi denar 505.391 K 60 vin. Posojila 2.113.224 K. Vrednostne listine 4000 K. Prehodni zneski 648 K 15 vin. Inventar 963 K 50 vin. Zaostale obresti 31. decembra 1899. I. 23.944 K 06 vin. Passiva: Zadružni deleži 23.500 K. Rezervni zaklad 46.541 K 08 vin. Pokojninski zaklad 1600 K Hranilne vloge 2.623.971 K 26 vin. Naprej plačane obresti 31. decembra 1899. I. 9038 K 36 vin. Denarni promet 6.384.008 K 40 vin. Upravno premoženje 2.763.285 K 05 vin.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu.** V mesecu septembru 1900. je 154 strank vložilo 49.884 kron 53 vin., 134 strank vzdignilo 46.216 kron 57 vin., torej več vložilo 3667 kron 96 vin., 11 strankam se je izplačalo posojil 15.700 kron. Stanje vlog 1.479.231 K 16 vin. Denarni promet 193.841 kron 28 vin.

— **Objava.** Dne 12. avgusta t. l. sklenjen je bil med Avstro-Ogrsko in Švico nov poštni dogovor. Najbistvene premembe uvedene po tem dogovoru so sledeče: Težna jednota za odmerjevanje poštine za pisma v prometu med Avstrijo in Švicijo povišala se je od 15 na 20 gramov. Vožno-poštni paketi do 5 klg. obvezani so pristojbinam, odmerjenim po splošni mejnordni pogodbi za promet s poštnimi zavetki (collis postaux). Pristojbina za težo (1 K za navadne pakete) ostane nepremjenjena, dočim se je pristojbina za zavarovanje za vrednostne pakete znižala na 10 stot. za vsach 300 frankov naznačene vrednosti. Za pakete do 5 klg. brže pošiljatve in one s povzetjem je frankovanje obvezno. Izprememba naslova dopuščena je za vse pakete brez dosedaj veljavnega omejenja na pakete, kajih naznačena vrednost ni presegala 500 frankov. Znižanje in opustitev povzetja dopuščena je za vse pošiljatve pod pogoji, ki veljajo za izpremembo na naslova. Na poštnih spremnicah za pakete z vrednostjo ni potreben odtisek pečata, s katerim je bila pošiljatev zapečatena. Paketi brez naznačene v

Darila.

Upravnemu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. V mali
družbi pri Pintarju v Kandiji pri Novem mestu
nabранo od gospa A. P., gg. B. D. in R. S. daro-
vano svotico 5 K 16 vin. — Omisje železničarjev
v Postojni 10 K; darovali so: gg. Dolenc, Želez.
mojster 2 K, Jonk, uradnik 2 K, Pregelj, uradnik
4 K, Neimenovan uradnik 2 K. — Skupaj 15 K
16 vin. — Živelj!

Listnica uredništva.

„Eden v imenu več trgovcev“ — Velenje,
Dotično firmo smo že dvakrat prijeli v našem
listu. Le poglejte letnika 1897. in 1898. našega
lista. Če imate za vašo trditve dokaze, pošljite
nam jih; anonimnih dolžitev pa mi ne vpošte-
vamo.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Elag. gospod M. Leustek, lekarlar v Ljubljani.
Rad priznavam, da je Vaše Condurango
Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro
pri želodčni boli, krepí telo, lajsa in vzbuja slast
do jedil. Dr. J. Folmegovič,

(8—40) obč zdravnik.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 6.

Dr. pr. 1025.

Nova opera.

V torek, dné 2. oktobra 1900.

Prvikrat nastopi novoangajoči tenorist, gospod Stanislav Orzelški, ter drugikrat gospod Tit Olszewski in gospod O. Lötzsche.

Prva operna noviteta sezone:

Nikola Šubič-Zrinjski.

Glasbena tragedija v 3 dejanjih (8 slikah), po drami Th. Koernera napisal Hugo Badalič, uglasbil Ivan pl. Zajc. Kapelnik g. H. Benšek. Režiser g. J. Noll.

Elagajnica odpre ob 7. uri. — Začetek ob 1/2 8. uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sedeljuje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bude v petek, 5. oktobra t. l.
Drugikrat: „Nikola Šubič-Zrinjski“.

Meteorologično poročilo.

Vsišina nad morjem 306,2 m. Srednji sravnji tlak 786,0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- atura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm.
1.	9. zvečer	738,9	17,2	sl. vzhod	jasno	
2.	7. zjutraj	739,1	12,8	sl. svzvod	jasno	0,0 mm.
.	2. popol.	738,2	24,0	sr. jzahod	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 19,0°, normale: 12,8°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	96.85
Skupni državni dolg v sroðbi	96.65
Avtirska zlata renta	114.80
Avtirska kronska renta 4%	96.95
Ogrska zlata renta 4%	113.60
Ogrska kronska renta 4%	90.50
Avtro-ogrške bančne delnice	1695.—
Kreditne delnice	648.—
London vista	242.05
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118.35
20 mark	23.65
20 frankov	19.27
Italijanski bankovci	90.40
C. kr. cekini	11.46

Št. 11.245.

Razpis.

V Mokronogu je izpraznjena služba

provizoričnega deželnega živinozdravnika.

S to službo združeni so dohodki letnih 1200 K, in sicer pripada od tega 800 K na deželni zaklad, 400 K pa na okrajno blagajnico za sodni okraj Mokronoški.

Prosilci za to službo pošljijo naj svoje prošnje z dokazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški usposobljenosti

do 16. oktobra 1900

podpisanimu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dné 27. septembra 1900.

Čestitam in se radujem z Vami
na tako dobrem izdelku

piše odličen trgovec gospod J. Prelog iz Trsta, „Prvi kranjski tovarni testenin Žnidrišič & Valenčič v Ilir. Bistrici.“ (880—23)

Original tega pisma z dné 22. januarja t. l. je vsakemu na ogled.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Učenca

sprejme takoj v svojo trgovino z mešanim blagom
(1904—2) Josip Boncelj v Železnikih.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprili ob nedeljah in praznikih v Lincu. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoludne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osobni vlak v Dunaj via Amstetten, Lipščaka, Prague, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m dopoludne osobni vlak z Dunajem via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenc, Inomosta, Zell ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoludne osobni vlak z Dunajem, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunajem, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprili ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoludne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhad iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoludne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Mizarska zadruga

v Sent Vidu pri Ljubljani

se priporoča slavnemu občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane

sobne oprave

iz suhega lesa, solidno izgotovljene po lastnih in predloženih uzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar

načelnik

(1904—2)

(1904—2)

(1904—2)

Umetsniška razstava

v „Mestnem domu“

vsek dan od 9. dopoludne do 4. popoludne.

Najfinješo namizno surovo maslo

izvrstno (2023—2)

kuhinjsko surovo maslo

planinskega pridelka in pristno

gorenjsko kuhanino maslo

se dobiva sveže v trgovini

Edmund Kavčič

Prešernove ulice nasproti glavne pošte.

Novo!

Novo!

V Lattermannovem drevoredu.

Kinematograf Oeser

model 1900.

V elegantnem paviljonu. Lastna električna razsvetljevalna vpeljava.

Ostane samo še do nedelje 7. t. m. tukaj.

Zadnji novi program novodošlih slik.

Ob delavnikih ena predstava in steer
ob 6. uri zvečer, ob nedeljah vsako
uro predstava, in steer ob 3., 4., 5., 6.,
7. in 8. uri zvečer.

Znizane cene: I. prostor 30 kr., II. prostor
20 kr., stojisko 10 kr. (2021—2)

Preklic.

Podpisane preklicujem s tem
žaljivo besedo, katero sem izustil
proti Jeri Brejc.

Ivan Gale.

Pisar

želi takoj nastopiti službo pri kateremkolik
uradu. — Ponudbe naj se pošiljajo pod na-
slovom: „Fr. M.“ Straža pri Rudolfovem
poste rastante. (2026)

Vinska klet

se da v najem.

Pojasnila daje Adolf Hauptman, v
Ljubljani, Sv. Petra cesta. (2004—2)

Lepo stanovanje

v II. nadstropju s 4 sobami in pritiklinami
se odda za novembarski termin.

Istotam se odda tudi (2007—2)

delavnica ali skladišče.

Natančneje pove Vodnik, kamnosek,
v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 34.

Spretna, solidna

potovalne uradnike

(akviziterje)

za vse zavarovalne stroke vprejme proti
visoki proviziji, sasoma tudi s stalno
plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem
že dolgo posluječe temske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod:
„akviziter 23“ upravnemu Slov. Naroda.“ (1531—18)

Kdor ima za prodati deželnih pridelkov

kakor: (1800—12)

fizol, krompir i. t. d.

naj se obrne zaupno na podpisanega, kateri pre-
jema blago v komisijon in posreduje prodajo
vsakršnega blaga proti primerni odškodnosti.

Alojzij Grebenc

■ v Trstu ■

ulica Torrente št. 30, 32,